

Samenvatting inspraakreacties t.b.v. richtlijnen MER, fase 2 reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-oost

1 Gastransport services, Groningen

Bij de verdere besluitvorming dient een ongestoorde en veilige ligging van transportleidingen en installaties te zijn gewaarborgd. Te allen tijde moeten werkzaamheden kunnen worden verricht in geval van storingen, calamiteiten, noodzakelijke verleggingen of vervangingen.

2 Waterschap Veluwe, Apeldoorn

1. Wateropgaven

De provinciale ontwerp-Stroomgebiedsvisie Veluwe bevat een concept-kaart met zoekgebieden voor waterberging. Deze en andere ruimtevrage wateropgaven moeten goed op de plankaart worden overgenomen.

2. Waterkwaliteit

VOP in de planperiode de MTR-normen m.b.t. fosfaat- en stikstofverbindingen kunnen worden gehaald. Inspreker streeft daarom naar extra maatregelen voor HEN- en SED-wateren om de nutriëntenbelasting terug te dringen en verzoekt deze aanpak in het hele plangebied te hanteren.

3. In een bijlage doet inspreker een aantal voorstellen om de tekst te verbeteren.

3 A.M. Hilhorst, De Glind en J. v. Schaik, Putten

4 mw. P.C. Kleijer en A.C. Versteeg-Kleijer, Achterveld en 12 mede-ondertekenaars

5 J.H. Liefjting, Renswoude en A. v.d. Hengel, Achterveld

(Deze inspraakreacties hebben dezelfde inhoud)

1. Insprekers verwachten dat ze door het plan geraakt worden in beroep en bedrijfsvoering en dat zij financieel worden geschaad. GS worden op voorhand aansprakelijk gesteld voor alle schade incl. belastingschade. Zij zullen zich dan ook zeker verweren bij vaststelling bij de Raad van State en zo nodig bij de EU-Commissie.

Het plan tast de gebruiksrechten voor het meest doelmatig gebruik van eigendommen aan en is daarmee strijdig aan art. 10 van de WRO.

2. Insprekers merken op dat de reconstructiecommissie het plan naar eigen zeggen op 13 december heeft vastgesteld maar dat de huidige versie afwijkt van het conceptplan van 13 december. Verschil is er bijvoorbeeld bij de tekst over boerderijverplaatsingen, waarover het voorliggende concept minder duidelijk is dan de 13 december versie.

3. Op het ontwerp zijn de paragrafen 3.5.2. en 3.5.5. van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Daaraan is tot dusverre nog niet voldaan.

4. Betrokkenen wordt de Onteigeningswet ter volledige schadeloosstelling onthouden.

5. De milieudoelstellingen en waterkwaliteitsstreefcijfers zijn zodanig dat de sloten en het grondwater, zonder mineralen, gevaarlijk zullen zijn voor plant en dier.

6. Het streven om de dierhouderij te verminderen om de problemen van mestoverschot of vermesting aan te pakken, is niet onderbouwd.

7. De Reconstructiewet schrijft niet voor dat er een vertegenwoordiger van het grondbezit en de leefbaarheid in de reconstructiecommissie zitting dient te hebben. Voor zowel de heer van Beuningen als de heer Kamphuis stellen de insprekers de vraag wie zij vertegenwoordigen.

8. Wijziging van reeds lopende of vastgestelde landinrichtingsplannen is mogelijk. Indien dit mogelijk is, ontbreekt rechtszekerheid m.b.t. kosten en schades van reeds in dat kader uitgevoerde zaken.
9. Wijziging van streek- en bestemmingsplannen lijkt onnodig en schadelijk als dit betekent dat een gemeente niet langer schadeplichtig is.
10. Op pag. 22 stelt het plan dat er een mestoverschot blijft bestaan. Onduidelijk is hoe dit is berekend terwijl er volgens insprekers geen sprake kan zijn van overbemesting als mest naar elders wordt afgevoerd.
11. Aanleiding voor de reconstructie was het treffen van ingrijpende maatregelen om veterinaire risico's te verkleinen. In het plan wordt niets meer aangetroffen. Hoe zit het met varkensvrije zones?
12. Insprekers vragen zich af of de ammoniakemissie inderdaad met 40% zal verminderen. Uit de 2e Additionele studie Ammoniak en Veehouderij lezen insprekers dat ammoniak geen schade toebrengt aan de bossen maar dat bossen wel (deels) zullen verdwijnen en er grote problemen met Co2 (luchtwegen) zullen ontstaan.
13. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met het gegeven dat een hogere grondwaterstand een kleinere capaciteit betekent voor het bovenstrooms (langer) vasthouden van neerslagoverschotten.
14. De realisatie van de EHS legt voor betrokkenen beperkingen op aan grond en gebouwen. Dit wordt gezien als een negatieve beloning voor het eeuwenlang zorgvuldig omgaan met omgeving en natuur.
15. De reconstructiecommissie gaat er van uit dat een groot deel van de plankosten kan worden gedekt uit Europese middelen. Dit is een bedrieglijk misverstand. Volgens insprekers bieden de EU Verordening 1257 van 1999 en de voorstellen van Fischler veel minder mogelijkheden en is de inschatting van de commissie veel te optimistisch.
Na 2006 is het ook niet meer mogelijk door overheden om de EU beheersvergoedingen/subsidies te ontvangen. Deze gaan rechtstreeks naar de beheerder en zijn gebonden aan de hectares.
16. Voor zowel verblijfsrecreatie als landbouw verwachten de insprekers een kaalslag. Grotere concerns zullen de zaak in handen nemen en de autochtone bevolking passeren als het gaat om plattelandsvernieuwing.
17. Een onroerend goedbank met een reconstructiecommissie die alle zeggenschap krijgt over alle onroerend goed en gronden gaat kopen en ruilen voor andere dan doelstelling landbouwgebruik, lijkt insprekers 2x teveel van het goede.
18. Bij bedrijfsverplaatsingen blijft het onduidelijk of zal worden afgerekend op basis van de werkelijke waarde van de gebouwen. De voorgestelde regeling is in strijd met de boven alles staande Ontheffingswet.
19. Een woning op de kavel wordt zelfs door de overheid toegestaan als het maar leidt tot elimineren van de plattelandseconomie voor zover het grondgebruik of dierhouderij betreft. Dit beleid leidt tot slaapbossen en dat wijzen insprekers af.
20. Op pag. 74 tot 77 worden allerlei ontwikkelingen gewenst geacht op het platteland als het maar niet herinnert of economisch gebonden is aan de grond.
21. Zorgboerderijen krijgen te maken met professionalisering en dus met een leger aan certificeerders.
22. De subsidie voor landschapsbouw en -onderhoud is in strijd met de EU verordening POP en dit is inmiddels via een brief van staatssecretaris Faber aan de Tweede Kamer gemeld.
23. Agrotourisme is niet wenselijk en zelfs niet mogelijk omdat niet kan worden voldaan aan door de EU gestelde eisen (HACCP normen) en aan voorschriften van de Nederlandse overheid m.b.t. dierziekten en voedselveiligheid.
24. Na 2005 bestaan er geen verhandelbare ammoniakrechten meer en vanaf 2006 zijn alle productiequota vervallen.
25. Insprekers wijzen het plan af en verzoeken om gehoord te worden om in een persoonlijke gedachtewisseling een en ander nader toe te lichten.

- 6 Natuur en Milieuzorg Noordwest Veluwe, Hoogland**
 In het voorontwerp-plan blijft volstrekt ongewis wat het beleid is t.a.v. landgoederen. Daardoor moet worden gevreesd voor de EHS. Voorbeeld is het voornemen om nabij “Erica” te Barneveld - onder het mom van landgoederen - 7 grote woningen van elk 2200 m² te bouwen met een park van 18 ha. Dit is schadelijk voor de nabijgelegen, zeer zeldzame en kwetsbare natte heidegebieden.
 Inspreker vraagt om meer duidelijkheid hierover in het plan.
- 7 Nederlandse Vakbond Varkenshouder (NVV)
 Nederlandse Melkveehouder Vakbond (NMV)**
1. De planambities
 Hoe moet dit zeer ambitieuze plan worden gerealiseerd, vooral ook gelet op het financiële aspect?
 2. Extensiveringsgebieden
 - Agrariërs in deze gebieden moeten soms nog jaren verder voordat ze in aanmerking komen voor verplaatsing. Realiseren GS zich wat dat voor die bedrijven betekent?
 - Ook voor bedrijven onder 70 NGE, met een ondernemer ouder dan 50 jaar dan wel zonder opvolger, zou de verplaatsingsregeling moeten gelden. Ook voor hen is hun bedrijf hun bijdrage in levensonderhoud en pensioen.
 - Om de hogere doelen m.b.t. natuur en ammoniakreductie te halen zou de overheid een aankoopplicht moeten krijgen voor de gevallen waarin de eigenaar zijn bedrijf te koop aanbiedt (vergoeding op oteigeningsbasis).
 - Waarschijnlijk is het substantieel stimuleren van luchtwassers op stallen veel effectiever voor de vermindering van de ammoniakuitstoot dan de verplaatsingsregelingen bij extensiveringszones.
 3. Bedrijfsontwikkeling
 Insprekers zijn geen voorstander van megabedrijven. Als maximum-bedrijfsomvang wordt ca. 150 NGE voorgesteld. Volgens de IPPC-richtlijn is een dergelijke groei ook niet mer-plichtig.
 4. Sociale aspecten
 In het plan wordt te weinig aandacht besteed aan de sociale en emotionele aspecten van bedrijfsverplaatsingen. Deze moeten niet worden onderschat.
 5. Woning op de kavel
 Bij een groot aanbod van bouwkavels daalt de prijs en blijven deze lang te koop staan.
 6. Aandacht voor waterkwaliteit
 Van het waterschap worden garanties geëist m.b.t. de goede waterkwaliteit in bergingsgebieden i.g.v. overstroming.
 7. Tekort aan middelen
 Geldkrapte moet niet leiden tot “selectief winkelen”. Toch zullen keuzes moeten worden gemaakt.
 Inspreker stelt een minder rigide scheiding tussen natuur en landbouw voor, geen extensiveringsgebieden, geen verplaatsingen, maar zwaar inzetten op luchtwassers.
 8. Inzet
 Het ontwerpreconstructieplan moet minder verbieden en beperken, maar vooral uitgaan van stimulerend beleid.

- 8 Vitens Gelderland, Velp**
1. Duurzame grondwateronttrekkingen zijn meer dan alleen onttrekkingen die geen verdroging veroorzaken. Het toestromende water moet ook van een goede kwaliteit zijn. Bovendien moet het drinkwatertarief aanvaardbaar blijven.
 2. In het verleden zijn enige grondwateronttrekkingen verplaatst en er zullen nog enkele verplaatst worden. Het natuurrendement van deze verplaatsingen wordt echter pas bereikt indien ook maatregelen in het oppervlaktewatersysteem worden genomen. Dat laatste blijkt niet duidelijk uit het voorontwerp.
- 9 Wagening Milieu Overleg, Wageningen**
1. In het MER moet onderzoek worden gedaan naar het belang van een ecologische verbindingszone tussen het zuidelijk deel van de Veluwe en de Utrechtse heuvelrug voor diersoorten in bos en bosrand (m.n. stersorten zoals boomarter en das). Een ecologische oost-westverbinding ten noorden van Wageningen is hiervoor het meest geschikt. Volgens inspreker deelt de gemeente Wageningen deze mening.
 2. van recreatieve voorzieningen (fietsen, wandelen, kanoën) in het centrale deel van het Binnenveld en naar de effecten van mogelijke alternatieven daarvoor (via Veensteeg?)
 3. en ten westen van Bennekom van “landbouwontwikkelingsgebied” (nieuwvestiging) te wijzigen in verwevingsgebied landschap. Dit in verband met de aanwezige cultuurhistorische en landschappelijke waarden.
- 10 Burgemeester en wethouders van Ede**
1. Inspreker acht nader onderzoek noodzakelijk naar:
 - de invloed van de IPPC-richtlijn op het landbouwontwikkelingsgebied. Verdere ontwikkeling van de landbouw lijkt op basis van deze richtlijn nauwelijks mogelijk.
 - de interpretatie van de Habitatrichtlijn in landbouwontwikkelingsgebieden. De enkele aanduiding van een 1 km -beschermingszone rond te beschermen gebieden is te beperkt.
 2. De ecologische verbindingszone (EVZ) de Luntersche Beek is gedeeltelijk onjuist opgenomen in het plan. De EVZ tussen de Buzerd en de slapend dijk in Utrecht staat aangegeven als een EVZ-nat, waar dit “droog” moet zijn. Inspreker vraagt zich af of het juridisch wel mogelijk is om het extensiveringsgebied rond de Buzerd te laten vervallen.
- 11 Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Houten**
1. Algemeen
Bij de verdere vertaling van (waterstructuur)visie naar maatregelen moet meer aandacht worden besteed aan het gebied ten westen van de Utrechtse Heuvelrug. Inspreker voegt als bijlage bij een uitwerking voor het Gebiedsgericht Project Langbroekerwetering.
 2. Ecologisch waardevolle wateren en de kaart “grondplaat”
Ook aan de westzijde van de Utrechtse Heuvelrug liggen wateren met een natuurfunctie (zie functiekaart WHP provincie Utrecht en ontwerp-waterbeheersplan zoals opgesteld door inspreker). Dit moet in het reconstructieplan worden meegenomen.

3. Verwevingsgebieden en de kaart “Integrale zonerings”
Knelpunt in het gebied Langbroekerwetering is de verweving van natuur en landbouw, waardoor het bijna onmogelijk is om het in potentie schone kwelwater schoon te houden, zodat het benut kan worden voor daarvan afhankelijke schone functies. In het VOP/MER1 wordt ingezet op de verweving van natuur. Inspreker pleit er echter voor om grotere robuuste eenheden te realiseren met “schone functies”, vooral in kwelgebieden.
4. Sanering riooloverstorten
Alhoewel in de visie (pag. 56) staat dat verder gesaneerd wordt dan de minimale eisen, lijkt het bij de maatregelen (pag. 89) alsof dat alleen in specifieke gebieden geldt. Inspreker hanteert als uitgangspunt dat riooloverstorten eerst worden getoetst op de basisinspanning, maar daarnaast wordt het zgn. waterkwaliteitsspoor getoetst m.b.v. de WRW-systematiek. Dit om te voorkomen dat de waterkwaliteit benedenstrooms nadelig wordt beïnvloed Dit is een andere benadering dan die van het Waterschap Vallei en Eem. Inspreker pleit dan ook voor differentiatie bij de genoemde maatregelen.

12 **Vereniging behoud Kernhem/Doesburg, Ede**

Inspreker vraagt aandacht voor het waardevolle landschapsensemble, gevormd door het Landgoed Kernhem, het essenlandschap van de Doesburgerbuurt, de Doesburgerbrink, de Doesburgermolen en het Edese Bos. In de 2e fase van het MER moet nader onderzoek worden verricht naar:

1. de samenhang binnen het landschapsensemble;
2. de situering aan de rand van het CVN (bufferfunctie)
3. natuurwaarden:
 - fauna: das, steenuil, hagedis etc.
 - het enige nationale vleermuizenreservaat (met bedreigde soorten) op Landgoed Kernhem;
 - flora: o.a. Salomonzegel en Dalkruid.
4. landschappelijke waarden:
 - essenlandschap van de Doesburger Eng.
 - oude bossen van het Edese Bos
5. cultuurhistorische waarden:
 - Essenlandschap Doesburger Eng, Landgoed Kernhem, Doesburger Brink, Doesburger Molen, lint van historische hoeven, vroeg-Middeleeuwse wegtracés, historische schaaps- en veedriften.
6. archeologische vondsten
7. het stimuleren van omschakeling, extensivering en verplaatsing van intensieve agrarische bedrijvigheid
8. behoud en stimulering van kleinschalige, biologisch verantwoorde agrarische bedrijvigheid
9. beperking van verstening
10. opwaarderen van het gebied; beschikbaar komen van geldstromen
11. duurzaam behoud en afdoende bescherming voor de toekomst.

13 **Agrarische Natuur- en Milieuvereniging “Leusder Horstee“, Leusden**

1. Een eventueel gebrek aan financiële middelen moet niet op agrariërs worden afgewenteld of leiden tot “uitgeklede” projecten.
2. Inspreker juicht de stimulering van biologische bedrijvigheid toe, maar wijst tevens op de problemen waarmee deze branche kampt.
3. Grond-/onroerend bank
Schept mogelijkheden voor biologische, maar ook voor intensieve bedrijven (extensiveren). Er wordt geen aandacht besteed aan de economische aspecten.

4. Agrarisch natuurbeheer
Dit biedt bedrijven de mogelijkheid inkomensverlies te compenseren. Wel moet duidelijkheid bestaan over de vergoeding. Het draagt bij aan behoud en ontwikkeling van het landschap en gaat versnippering tegen.
5. Waterberging
Hiervoor moet de agrariër een reële vergoeding krijgen. Verder moeten de riooloverstorten aangepakt worden.
6. Het landschap
De agrariër is de aangewezen persoon om het bestaande landschap in stand te houden als daaraan behoefte bestaat, mits hier een redelijke vergoeding tegenover staat. De verzwaarde eisen in het VOP zullen de landschapsonderhouder bij uitstek juist verjagen.
7. De economische versterking
De reconstructie lijkt niet te leiden tot minder wet- en regelgeving. Zeker kleinere agrarische bedrijven lijken te moeten stoppen. Veel agrariërs hebben nevenactiviteiten. Het starten van dergelijke activiteiten is slechts voor weinig boeren weggelegd. De grote financiële bijdragen die verwacht worden vormen - zeker voor de achterblijvende boeren - een probleem.
Uit het VOP blijkt niet duidelijk wat de consequenties zullen zijn voor de individuele bedrijven. Deze duidelijkheid moet wel eerst verschaft worden voordat verdere besluitvorming aan de orde is. De extra kosten die daarmee gepaard gaan moeten door de overheid worden gedragen.
Kritisch moet worden gekeken naar tegenstrijdige wet- en regelgeving. Het verminderen van de bureaucratie zal een positieve economische uitwerking hebben. Ook zal moeten worden gekeken naar het effect van de plannen van de ondernemer op het grotere gebied.
8. Ecologische hoofdstructuur (EHS)
De versnippering is niet zozeer het gevolg van agrarische activiteiten, maar vooral van wegen, spoorlijnen etc. Inspreker noemt een aantal maatregelen om deze versnippering tegen te gaan (o.a. ecoducten). De volgende vragen rijzen:
 - waarom kunnen agrarische bedrijven niet blijven bestaan binnen de 250 m. zone (of 1000 m.), maar moeten ze worden uitgekocht of verplaatst ?
 - waarom worden er beperkingen gesteld aan bedrijven die willen meewerken aan verplaatsing ?
 - waarom worden milieubesparende maatregelen bij deze bedrijven niet door de maatschappij betaald, hetgeen goedkoper en effectiever zou zijn dan plannen die nu bestaan ?
 - aan de agrarische natuur- en milieuvergunningen wordt weliswaar een rol toegedicht, doch in de begroting ontbreken financiën voor professionele ondersteuning.
9. Recreatie
Het verplaatsen van recreatieve activiteiten naar de Randmeren zal er toe leiden dat recreanten in de omgeving van o.a. de Heuvelrug en de Treek hun eigen weg zullen gaan zoeken, wat zal leiden tot nog meer negatieve effecten. Derhalve dient "recreatie bij de boer" juist te worden gestimuleerd.
10. Inspreker is bang dat de voorgestelde maatregelen de doodsteek zullen zijn voor agrarische bedrijven, ook de bedrijven die nu nog gezond zijn.

14 Stichting Milieuwerkgroepen Ede

1. Water

In tegenstelling tot hetgeen het geval is aan de Utrechtse kant, bestaat in het VOP slechts weinig aandacht voor de waterproblematiek aan de westzijde van de Veluwe, de westflanken naar het Valleigebied. Zo is b.v. op afbeelding 7 (pag. 31) geen aandacht voor verdrogingsbestrijding aan de flanken van de Veluwe en wordt in het gebied Kootwijkerbroek geen enkel waterbergingsgebied herkend. Inspreker noemt een aantal gebieden dat in dit verband met name aandacht verdient. In het plan moet

ruimte worden vrijgemaakt voor “waterboeren”, die delen van hun gronden (b.v. in het Binnenveld) een gedeelte van het jaar onder water laten staan (water- en natuurdoelen).

2. Aardkundige waarden

Aardkundige waarden komen op de grondplaat als basiswaarde onvoldoende tot hun recht, zodat dit aspect in diverse gebieden onvoldoende uit de verf komt. Bij het tegengaan van verrommeling van het gebied is dit eveneens een belangrijk aspect. Ook ontbreekt een duidelijke analyse van landschappelijk ongestoorde gradiënten tussen Veluwe en Vallei.

3. Cultuurhistorie

Inspreker pleit voor behoud van zoveel mogelijk karakteristieke boerderijen, eventueel door opsplitsing in wooneenheden. Bij de sloop van oude schuren dient een oplossing te worden gevonden voor evt. aanwezige steenuilen.

4. Recreatief medegebruik landelijk gebied

Door het benutten van schouwpaden voor fiets- en wandelroutes kan - b.v. in het Binnenveld - een aantrekkelijk recreatiegebied ontstaan waarbij de natuur wordt ontzien.

5. Landbouw

Landbouwactiviteiten in het Binnenveld moeten vooral recht doen aan de groene en blauwe doelen die hier nog over zijn en de specifieke waarden van het gebied moeten worden ontzien, zodat dit gebied kan fungeren als groene long. Grondgebonden agrarische activiteiten kunnen daarin een plek krijgen. Dit gebied is volgens inspreker veel eerder een verwevingsgebied met veel beperktere hervestigingsmogelijkheden dan in een landbouwontwikkelingsgebied.

Voorkomen moet worden dat optimale locaties voor hervestiging van te verplaatsen bedrijven door de Ruimte-voor-Ruimte-regeling al bij voorbaat onmogelijk worden gemaakt. Verder moet de “boomteelthype” niet leiden tot aantasting van de openheid van het Binnenveld.

Inspreker vraagt zich of de ammoniakuitstoot in een landbouwontwikkelingsgebied als b.v. Kootwijkerbroek niet een gevaar vormt voor het habitatgebied Veluwe.

Inspreker is tevens van mening dat de intensieve veehouderij niet kan blijven groeien.

15 Werkgroep Beken Griftvallei i.o. , Wageningen

1. Verkeer

Een onderzoek naar de noodzaak en de milieu-effecten van de aanleg van een weg ten noorden van Wageningen is gewenst.

2. Rode contour

Omdat de effecten van een rekbare rode contour nadelige natuur- en milieu-effecten zullen hebben op het kwetsbare Binnenveld is het gewenst om de rode contour van Wageningen strakker aan te halen ten gunste van de groene contour.

3. Milieu van de natuur

Het is gewenst om een rekenmodel te hanteren voor de natuur in het Binnenveld, dat rondom wordt ingesloten door stedelijke bebouwing, om te bezien of de gestelde norm wordt bereikt.

4. Steenuilbiotoop

Gepleit wordt voor bescherming van de steenuilbiotoop en van het Binnenveld, zodat een gebieddekkend soortenonderzoek zou kunnen plaatsvinden en gezocht kan worden naar instrumenten om een dergelijk onderzoek te implementeren.

5. Belvédère kwaliteiten Binnenveld

De landbouw, de cultuur en de historie in deze ontginningen uit de middeleeuwen vormen samen met andere gedeelten een landschap dat voldoet aan de termen voor een Belvédère-concept.

6. Natuurgebieden Binnenveld
Het verdient aanbeveling om de in het Binnenveld gelegen natuurgebieden duidelijker te profileren, meer te beschouwen als een samenhangend landschap en hun status te verbeteren.
7. Ecologische Verbindingszone Noord
Inspreker geeft een overzicht van de belangrijke elementen in het gebied en pleit ervoor om de ecologische verbindingzone meer kansen te bieden door bescherming van de status en te profileren als landschappelijk waardevol geheel dat aansluit bij de genoemde elementen. Daarbij wordt met name gewezen op de status van stiltegebied van het Binnenveld.
8. Nergenase Beek
Het verdient aanbeveling een onderzoek te doen naar de reeds aanwezige diersoorten zoals de ijsvogel en enkele vissoorten en tevens naar de leefmogelijkheden voor genoemde diersoorten door instandhouding of ontwikkeling van hun biotoop

16 H.C. van den Brandhof, Ederveen

Het agrarisch bedrijf van inspreker is gelegen binnen een straal van 250 m. van het natuurgebiedje "Het Allemanskampje". Dit gebied is aangemerkt als "natuurparel" en door de provincie op de natuurdoeltypenkaart en binnen de EHS gebracht, waar dat in het Ammoniak Reductieplan (ARP) van de Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei (SVGv) nog buiten de EHS viel. Nu dreigt een dier-standstill voor zijn het bedrijf omdat het zou komen te liggen in een extensiveringsgebied. Dit strookt niet met de bestaande regelgeving (milieuvergunning en Wet Ammoniak en Veehouderij) die insprekers nog steeds de mogelijkheid biedt om het aantal dieren uit te breiden, mits dit gepaard gaat met milieuvriendelijke bedrijfssystemen. Inspreker vraagt het dier-plafond te vervangen door een emissieplafond per bedrijf. Inspreker ziet anders geen andere mogelijkheid dan om een procedure tot planschadevergoeding in gang te zetten.

17 GLTO Belangenbehartiging, Wageningen

1. Omdat voor sommige bedrijven verplaatsing financieel niet haalbaar is en voor andere overwegende emotionele belemmeringen bestaan, zou in het plan niet moeten worden uitgegaan van een dier-standstill, maar van een emissiestandstill in extensiveringsgebieden.
2. Om mogelijke kapitaalvernietiging te voorkomen verdient het de voorkeur te onderzoeken of de beschikbare financiële middelen - in plaats van voor bedrijfsverplaatsingen - wellicht niet beter kunnen worden gebruikt voor technische middelen.
3. Inspreker gaat er van uit dat van de zijde van het ministerie van LNV tegen de zomer meer duidelijkheid zal komen over de gevolgen van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Inspreker acht het wenselijk dat wordt onderzocht of het rendement van de milieumaatregelen kan worden verhoogd door niet de rand van het Centraal Veluws Natuurgebied (CVN) als habitat/vogelgebied te beschouwen, maar de habitat waar de zeer kwetsbare soort groeit dan wel voorkomt.
4. Inspreker dringt erop aan een groot aantal planschadeprocedures te voorkomen door te kiezen voor emissie-standstill en het effectief inzetten van middelen voor verplaatsing en technische maatregelen.

18 Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort

In het VOP/MER1 beperkt de aandacht zich - voor zover het cultuurhistorie betreft - tot het zichtbare deel, terwijl ook archeologie - dat zich grotendeels richt op het onzichtbare deel in de bodem - een wezenlijk deel vormt van de cultuurhistorie. Inspreker verzoekt dan ook om in fase 2 van het MER te bezien hoe de archeologische waarden in het plan

een duidelijke plaats kunnen krijgen, welke effecten de diverse maatregelen op deze archeologische waarden (kunnen) hebben en hoe eventuele aantasting kan worden voorkomen. Inspreker gaat ervan uit dat de provincie het sectorale archeologische beleid uitvoert, met toetsing aan de Archeologische Monumentenkaart en de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden.

19 Stichting Milieuzorg Zeist, p/a Bosch en Duin

1. Algemeen

- In de 2e fase van het MER dient een betere gebiedsspecifieke afstemming tussen de verschillende aspecten plaats te vinden, zo mogelijk in een bepaalde hiërarchie. Dit kan met behulp van een (meer) “integrale lagenbenadering”, waarbij eerst de (ecologische en landschappelijke) dragers in beeld worden gebracht en de meer dynamische functies daarop worden afgestemd.
- Bij de opstelling van het VOP/MER1 heeft de gesanctioneerde bandbreedte als uitgangspunt gediend, hetgeen de ontwikkeling van een aansprekende visie met heldere streefbeelden per deelgebied wellicht in de weg heeft gestaan. Inspreker vraagt hiervoor aandacht bij de opstelling van het ontwerp.
- De maatregelen en de daaruit voortvloeiende effecten zijn nu nog erg abstract omschreven. In de 2e fase moeten deze nader worden geconcretiseerd.
- Waar de aandacht nu nog vooral uitgaat naar de Gelderse Vallei dient in het vervolg van de planvorming een meer integrale visie op het gehele reconstructiegebied te worden ontwikkeld met meer aandacht voor de milieuproblematiek van de Utrechtse Heuvelrug en Langbroekerwetering/Kromme Rijngebied.

2. Reconstrucieplan

- In de 2e fase moet worden aangegeven of met de voorgestane zonering in kaart 6,7 en 8 van het rapport “Gronden voor natuur” wel tot een groter doelbereik kan worden gekomen dan met het voorkeursalternatief (VKA) van het VOP/MER. Zo ja, dan zou deze zonering een integraal onderdeel van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) moeten uitmaken.
- Het gehele gebied rond de Rumelaar en de Luntersche Beek zou, als onderdeel van een robuuste ecologische verbinding, als extensiveringsgebied moeten worden aangewezen.
- Ten aanzien van de Utrechtse Heuvelrug dient in het VOP/MER te worden geanticipeerd op de mogelijke aanwijzing van dit gebied op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het is dan ook realistischer om uit te gaan van een zone van 1000 m. (dan van 250 m.) waar bijzondere toetsen noodzakelijk zijn.
- Inspreker is verheugd dat het VOP/MER1 in de zones van 250 m. rondom voor verzuring gevoelige gebieden uit de EHS verder gaat dan de WAV door ze aan te wijzen als extensiveringsgebied.
- De gebieden ten zuiden van Driebergen, Zeist en De Bilt zouden als extensiveringsgebied moeten worden aangewezen.
- Inspreker zet vraagtekens bij het ontbreken van “bufferzones” en bij een benadering waarbij het gebied - op basis van de aanwezige natuurlijke barrières - wordt gezien als één compartiment.
- Inspreker wijst op een aantal tekortkomingen op de Grondplaat en de kaarten m.b.t. verwevingsgebieden water, natuur en landschap.

3. Maatregelen en voorzieningen

Om daadwerkelijk inzicht te krijgen in de absolute effecten van de voorgestelde maatregelen is in de 2e fase een nadere uitwerking op deelgebiedniveau noodzakelijk.

3.1 *Algemeen*

De beëindigingsregeling, waarbij een woning op de kavel mag worden gebouwd indien meer dan 1000 m² staloppervlakte wordt gesloopt, is veel te ruim.

3.2 *Landbouw*

- Met het oog op veterinaire risico's moet in de 2e fase alsnog gekeken worden naar de wenselijkheid van "bufferzones".
- Uitgewerkt moet worden aan welke kwaliteitseisen een eventuele verbreding/functieverandering van een agrarisch bedrijf moet voldoen (gebiedspecifiek). Deze eisen moeten gaan fungeren als grondslag voor de nieuw op te stellen bestemmingsplannen.
- Nu in het VOP/MER1 voor een aantal milieuthema's de beoogde doelen niet worden gehaald zullen aanvullende maatregelen moeten worden uitgewerkt.

3.3 *Natuur, landschap en cultuurhistorie*

3.3.1 *Algemeen:*

Deze aspecten zijn in het VOP/MER1 onvoldoende onderzocht.

3.3.2 *Natuur:*

Een goed onderbouwde landschapsecologische analyse (en visie ontbreekt tot nu toe.

- In een landschapsecologisch onderzoek moet worden gekeken naar de noodzaak of wenselijkheid van een robuuste ecologische verbinding (incl. bijbehorende eco-passage over de A12) tussen het zuidelijke gedeelte van de Heuvelrug en de Veluwe ter hoogte van de Rumelaar/Luntersche Beek. Deze ecologische verbinding zou in ieder geval deel moeten uitmaken van het MMA.
- Op basis van bestaande onderzoeksrapporten moeten ook maatregelen tegen interne versnippering in kaart worden gebracht.
- De verspreidingskaarten van de beoogde doelsoorten moeten up-to-date worden gemaakt.
- Bekeken zou moeten worden wat de consequenties zijn van behoud binnen de EHS van het bosje bij Kasteel Renswoude, Broekerbos en de Rumelaar voor de integrale zonerings.
- Nagegaan moet worden aan welke milieukwaliteitseisen moet worden voldaan met het oog op de nagestreefde natuurdoeltypen, zodat ook nagegaan kan worden in hoeverre dat gehaald wordt.
- In de tweede fase moet in detail worden onderzocht waar nieuwe buitenplaatsen een belangrijke toevoeging aan de gebiedskwaliteit zouden kunnen zijn en waar niet. Daarbij moet rekening worden gehouden met de in een bepaald gebied reeds aanwezige kwaliteiten..

3.3.3 *Landschap en cultuurhistorie:*

In de 2e fase is een nadere gebiedsspecifieke uitwerking nodig van landschappelijke en cultuurhistorische waarden zodat - per gebied - een raamwerk voor de gewenste ontwikkelingen wordt vastgesteld.

3.4 *Water*

Voor water is in het VOP/MER geen duidelijke toekomstvisie (met streefbeelden) geschetst.

- Voor zover het gaat om de waterkwantiteit zou in het MMA een helder beeld moeten worden verkregen van de effecten van het stopzetten van grondwaterwinningen op de Heuvelrug op de kwelafhankelijke natuur(gebieden).
- Met behulp van b.v. het programma Waternood moeten de effecten van de voorgenomen verdrogingsbestrijdingsmaatregelen worden onderzocht om te zien of de voor de natuur gewenste grondwaterstanden wel haalbaar zijn.

- Onderzocht moet worden door welke aanvullende maatregelen de doelen m.b.t. fosfaatreductie alsnog kunnen worden gehaald of benaderd.
- Meer aandacht is nodig voor de problematiek van diffuse bronnen.

3.5 *Milieu:*

- In de 2e fase moet m.n. worden onderzocht hoe door verdergaande zonering en met aanvullende maatregelen alsnog de kritische depositiewaarden met betrekking tot ammoniak kunnen worden gehaald of benaderd (600 mol op zeer kwetsbare natuur; 1000 mol op kwetsbare natuur).
- Voor wat nitraat en fosfaat betreft zou moeten worden gekeken welke aanvullende maatregelen genomen zouden kunnen worden, mede in relatie tot maatregelen ter bestrijding van verdroging.

3.6 *Recreatie:*

- Er dient een nadere zonering plaats te vinden waar verblijfsaccommodaties eventueel naar kunnen worden verplaatst, rekening houdend met natuur en landschap.
- Inspreker is - met het oog op de kwetsbaarheid van het gebied - tegen een transferium bij het station Driebergen-Zeist.

4. Eindconclusie

- De door inspreker gedane aanbevelingen vormen een aanzet tot het MMA
- In de 2e fase moeten alle aspecten worden samengebracht in een integrale visie, rekening houdend met de gebiedsspecifieke kwaliteiten. Naast de grondplaat en de kaart met de integrale zonering is een ontwikkelingskaart gewenst, met daarop de doelen en streefbeelden.

20 **Hydron Midden-Nederland, Utrecht**

1. Zie reactie onder 8, ad 1.
2. Zie reactie onder 8, ad 2.
3. Inspreker mist duidelijke doelstellingen voor het bereiken van een goede toestand van het grondwater in de grondwaterbeschermingsgebieden. Alleen sturen op nitraat is daarvoor een te smalle basis. Ook bestrijdingsmiddelen moeten aandacht krijgen. Inspreker stelt voor om - samen met Vitens-Gelderland, provincies en reconstructiecommissie - te komen tot stimuleringsbeleid.
4. Uit onderzoek is gebleken dat grondwateronttrekking op de locatie Voskuilerdijk niet of nauwelijks verdroging veroorzaakt. Inspreker verzoekt dan ook deze locatie als reserveringsgebied op te nemen in het reconstructieplan.

21 **Gemeente Bunschoten**

1. Het VOP is nog vrij algemeen. Dat wreekt zich bij de opsomming van de knelpunten (par. 2.8): de oplossing van een bepaald knelpunt kan ertoe leiden dat een ander knelpunt daardoor minder goed op te lossen is of dat daardoor een nieuw knelpunt ontstaat. Een en ander is op basis van dit VOP niet te overzien.
2. Het plan leidt weliswaar tot een verbetering van de milieusituatie, maar niet voldoende. Inspreker vraagt zich af of een dergelijk ambitieniveau niet te gering is.
3. Inspreker vraagt aandacht voor het feit dat het verder doorvoeren van functieveranderingen tot gevolg zal hebben dat de ruimtelijke versnippering hoog blijft, mede door de stedelijke druk op het buitengebied.
4. In het plan moet worden aangegeven dat het gebied rond de bebouwde kom (van Bunschoten) ongeschikt is voor hervestiging van hokdierbedrijven (onderdeel 3.2).
5. Verzocht wordt rekening te houden met gemeentelijke uitbreidingsplannen, ook al zijn deze soms nog niet formeel door GS geaccordeerd.

6. Inspreker vraagt om nadere informatie over een eventueel transferium bij de afrit Baarn/De Eem en wil daar graag bij betrokken worden.
7. Voor nieuwe woningen in het buitengebied moet een grotere maximale inhoudsmaat gelden dan 600m³, zowel voor agrariërs als voor burgers.
8. Niet-agrarisch gerelateerde functieveranderingen bij bedrijfsbeëindiging zouden bij voorkeur niet ver van de kern moeten worden geprojecteerd, zodat bestaande agrarische bedrijven daardoor niet worden belemmerd.
9. De in par. 6.2.7 genoemde zone van 2 km rond de bebouwde zou het gehele buitengebied van Bunschoten beslaan. Een verfijning in afstand dan wel in functie is derhalve noodzakelijk.
10. Voorkomen moet worden dat m.b.t. het opstellen van een handleiding bestemmingsplannen en beeldkwaliteitsbeleid dubbel werk wordt verricht.
11. De projecten uit de Visie buitengebied Eem en Vallei van het gewest Eemland moeten in het plan duidelijker worden opgenomen of genoemd.

22 **Werkgroep Natuurlijk Zeist-West**

Inspreker stelt zich achter de reactie van de Stichting Milieuzorg Zeist (nr. 19) en vraagt aandacht voor de volgende punten:

1. De huidige Ruimte voor Ruimte-regeling, biedt - door de vele uitzonderingen - onvoldoende bescherming op het punt van cultuurhistorie, landschap en natuur.
2. Ook moeten betere inrichtingsregels worden gegeven om nadelige uitstraling van bebouwing te voorkomen. Voor nieuwe landgoederen dient in principe ter compensatie minimaal 15 ha natuur te worden gerealiseerd.
3. Maximale aandacht is nodig voor behoud en uitbouw van de bijzondere kwelwater natuur op de flanken van de Heuvelrug. Inspreker geeft een opsomming van gebieden die als “waterparels” zouden moeten worden aangewezen.
4. De landschapsparken van de Stichtse Lustwarande moeten als waardevolle natuurparken in de ontwikkelingen worden betrokken.
5. Voor ecologisch waardevolle wateren dient de juiste normering te worden aangehouden.
6. Zolang het water in het schoonwatertracé niet voldoet aan MTR-norm en END mag het en kan het niet door de waardevolle gebieden aan de flank van de Heuvelrug worden aangelegd. De planvorming moet zijn gebaseerd op gebiedsgerichte maatregelen ter bestrijding van verdroging in Groenraven-Oost voor de natuur en voor een apart aanvoerstelsel voor de landbouw, zoals in de Langbroekerwetering.
7. Verblijfsrecreatie op en om de Heuvelrug moet niet worden uitgebreid. Ontsluiting van recreatie op de Heuvelrug dient plaats te vinden per fiets en openbaar vervoer.
8. Een transferium in Driebergen-Zeist wijst inspreker af. Vervoer moet zijn afgestemd op de behoefte uit de omliggende kernen. In dit gevoelige gebied moet alleen optimaal ingespeeld worden op de vervoersvraag uit de omliggende kernen.
9. De ecologische verbinding tussen het Langbroekerweteringgebied en het Noorderpark (met Wildviaduct A28) verdient als functionerende verbinding maximale aandacht.

23 **Rijkswaterstaat, Directie IJsselmeergebied**

In het kader van de reconstructie van de Gelderse Vallei/Utrecht-Oost wordt gestreefd naar vernatting, het vasthouden en bergen van water: verhoging van de grondwaterstand. Dit komt de oevergebonden en terrestrische natuur in het gebied weliswaar ten goede, maar leidt tot een verhoogde uitspoeling van nutriënten in het Eem- en Gooimeer, waar de kwaliteit van het oppervlaktewater toch al een probleem vormt. Inspreker vraagt aandacht hiervoor in de 2e fase. Het gaat met name om uit- en afspoeling van fosfaat in relatie tot het aanpassen van de grondwaterstand.

- 24 IVN Vereniging voor natuur- en milieu-educatie, afdeling Lunteren/Barneveld**
1. In het reconstructiegebied gaat een versoepelde Stankwet gelden en dit biedt volop groeikansen voor de intensieve veehouderij. Uitbreidingen en hervestigingen zullen niet allemaal plaats gaan vinden in de landbouwontwikkelingsgebieden, maar ook in de verwevingsgebieden. De milieuwinst van bedrijfsverplaatsingen en -beëindigingen zou op die manier wel eens verloren kunnen gaan. Inspreker stelt om die reden dan ook voor om nieuwvestiging van intensieve veehouderij buiten landbouwontwikkelingsgebieden te verbieden, evenals hervestiging op locaties waar voorheen grondgebonden of gemengde bedrijven gevestigd waren. Daarnaast moet de optie van verplaatsing buiten het concentratiegebied open blijven en moet prioriteit gegeven worden aan hervestiging i.p.v. nieuwvestiging. Inspreker beveelt aan de mogelijkheden van gefaseerde verplaatsing en hervestiging te onderzoeken met het oog op kosteneffectiviteit.
 2. Onderzocht moet worden wat het effect is van ontwikkeling van grote intensieve veehouderijen in het landbouwontwikkelingsgebied voor de toename van ammoniak- en stankoverlast.
 3. Vestiging van nieuwe landgoederen moet niet leiden tot verkapte woningbouwlocaties in het buitengebied.
- 25 Gemeente Wageningen**
1. Op pagina 59 wordt aangegeven dat Wageningen niet onder de werking van de Reconstructiewet valt. Bezien zal worden in hoeverre de zonerings- en de planmaatregelen op het grondgebied van Wageningen gestalte kunnen krijgen. Deze passage is voor de gemeente Wageningen onvoldoende duidelijk. Daarom zijn onlangs aan de provincie de volgende vragen voorgelegd:
 - Kan ook in Wageningen het reconstructieplan in de plaats gaan treden van het bestemmingsplan i.g.v. strijdigheid? Zo ja, op welke onderdelen?
 - Kan Wageningen een beroep doen op financiële middelen voor reconstructie op Wageningse grondgebied? Zo ja, voor welke onderdelen?
 2. Wageningen heeft een grote achterstand in de sanering van de riooloverstorten in het Griftbekensysteem. Financiële ondersteuning daarbij is dringend gewenst.
 3. Verzocht wordt de grijze gebieden rondom Wageningen in het reconstructieplan op te nemen (conform het momenteel in voorbereiding zijnde Structuurplan).
 4. Inspreker vraagt zich af of voor de versterking van de landschappelijke overgang van Veluwe naar Vallei met landschapselementen subsidie beschikbaar is.
 5. Inspreker vraagt tevens om het opnemen van de functievolgende ecologische verbindingszone Wageningen-Noord tot aan de Grift.
 6. Verzocht wordt de uiterwaarden aan te duiden als extensiveringsgebieden.
 7. Het Structuurplan van de gemeente Wageningen biedt geen ruimte voor nieuwvestiging van veehouderijen. De geelbruine vlekjes op de kaart Integrale Zonering ten noorden en westen van Wageningen zouden daarom lichtgroen moeten worden.
 8. Inspreker dringt eveneens aan op welstandseisen voor nieuw- en verbouw in Binnenveld en Vallei.
- 26 Waterschap Vallei en Eem, Leusden**
1. De grondplaat laat duidelijk zien hoe (soms conflicterende) bestaande en geplande gebiedsfuncties gestapeld zijn en dus om een integrale oplossing vragen. Het kaartbeeld geeft daardoor echter wel onvoldoende duidelijkheid over de toepassing van de zogeheten lagenbenadering.
 2. Het heeft geen zin om plannen te maken als onduidelijk blijft hoe maatregelen gefinancierd moeten worden. Mede gelet hierop adviseert inspreker om bij de opstelling van een eerste uitvoeringsmodule rekening te houden met haar waterbeheersplan 2004 – 2007, dat in het najaar wordt vastgesteld.

3. Verzocht wordt om in samenspraak met de waterbeheerders het ontwerpplan zoveel als mogelijk te laten voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Tevens wordt verzocht per alternatief aan te geven wat de effecten zijn van de ruimtelijke veranderingen op de waterhuishouding (kwalitatief en kwantitatief), alsmede de eventueel noodzakelijke compenserende maatregelen.
4. Gelet op de aanwezige nutriëntenvoorraad in het grond- en oppervlaktewater zijn de normen voor fosfor- en stikstofgehalten in het oppervlaktewater voorlopig nog niet haalbaar. De rioolwaterzuiveringsinstallaties van het Waterschap Vallei en Eem voldoen aan de gestelde lozingsseisen. Eventuele verdergaande en kostbare P-verwijdering op de installaties beschouwt inspreker vooralsnog als niet meer dan een van de in beschouwing te nemen alternatieven.
5. In het kader van het project BEZEM moet worden aangegeven wanneer en hoe inzicht zal worden verschaft in de bijdrage van diffuse verontreinigingsbronnen op de waterkwaliteit en de haalbare maatregelen ter verbetering van de kwaliteit en hun effecten.

27 Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV), Directie Oost, Deventer

Voor het nader uitwerken van oplossingsrichtingen binnen de gesanctioneerde bandbreedte is het nodig zo concreet mogelijk aan te geven in welke mate deze oplossingsrichtingen extra bijdragen aan het oplossen van de milieuproblemen ten opzichte van de oplossingsrichtingen in de autonome ontwikkeling.

28 Ondernemers Vereniging Kootwijkerbroek (OVK), Kootwijkerbroek

Inspreker maakt bezwaar tegen aanwijzing van het gebied rondom Kootwijkerbroek als landbouwontwikkelingsgebied, omdat dit een ernstige beperking betekent voor de niet-agrarische ondernemers, die in belangrijke mate voorzien in een arbeidsvoorziening in dit gebied. Gevraagd wordt de status van het gebied te veranderen in "verwevingsgebied". In geval van verplaatsing is alleen herplaatsing in het gebied aanvaardbaar. Een persoonlijk gesprek met de diverse belangenverenigingen zou op prijs worden gesteld.

O.a. bijgevoegd: artikel van P.H. Vereijken en M. Peres-Soba (Wageningen-UR): "Economische nadelen voor Kootwijkerbroek e.o. t.g.v. voorgenomen aanwijzing als ontwikkelingsgebied" en statistische gegevens over de diverse bedrijfstakken binnen Kootwijkerbroek.

29 Plaatselijk Belang Kootwijkerbroek (PBK), Kootwijkerbroek

Inspreker verzoekt de status "landbouwontwikkelingsgebied" rondom Kootwijkerbroek te schrappen. Dit met het oog op de nadelige gevolgen daarvan voor het dorp en de dorpsgemeenschap. Gepleit wordt voor "verwevingsgebied" waarin zowel agrarische als niet-agrarische activiteiten mogelijk zijn.

O.a. bijgevoegd: artikel van P.H. Vereijken en M. Peres-Soba (Wageningen-UR): "Economische nadelen voor Kootwijkerbroek e.o. t.g.v. voorgenomen aanwijzing als ontwikkelingsgebied" en statistische gegevens over de diverse bedrijfstakken binnen Kootwijkerbroek.